

Danske læger og forskere med på ME-konferencen i Sverige

Af Vibeke Vind og Ole Michael Jensen

En række læger og forskere deltog sammen med repræsentanter for ME Foreningen i den årlige ME-konference i Sverige, der i år var en dobbeltkonference afholdt i Stockholm og Göteborg.

Konferencen i Stockholm tyvstartede dagen før selve konferencen med en rundbordssamtale, hvor 25 læger fra de nordiske lande mødtes for at diskutere forskningsresultater og udveksle erfaring. Fra Danmark deltog Rikke Katrine Jentoft Olsen, lektor ved Molekylær Medicinsk Forskningsenhed, Aarhus Universitet, Paula Fernandez Guerra, Post.doc ved Molekylær Medicinsk Forskningsenhed, Kim Warming Ledende overlæge ved Aalborg Universitetshospital og Anne Sophie Schou, Scientific Assistant ved Aalborg Universitetshospital.

Stockholm-konferencen

På selve konferencen i Stockholm deltog også lægerne Aage Winther og Jørgen Wantzin fra privatklinikken Lasermedical. Vibeke Vind var med fra ME Foreningen. For de fleste af de danske deltagere var rundbordssamtalerne meget givtige og ikke mindst takket være indlæg fra Jonas Bergquist og Anders Roséns på selve konferencen var der meget at tage med hjem. Bergquist og Rosén afdækkede på hver sin måde en dybere forståelse for ME, ligesom de kunne henvise til forskning, der satte deltagerne i stand til at sammenligne ME med andre neuroinflammatoriske sygdomme. Når det gjaldt ME, satte det deltagerne i stand til at forstå, hvordan en brist i energiproduktionen i mitokondrierne kunne forklare den karakteristiske udmattelse, som alle ME-patienter kender alt for godt.

Göteborg konferencen

På konferencen i Göteborg deltog Jesper Mehlsen, læge, forsker og indehaver af klinikken Klinik Mehlsen. Ole Michael Jensen var med fra ME Foreningen. Både som forsker og klinikindehaver fik Jesper Mehlsen "godbidder" med hjem. De nordiske forskeres fælles interesse for de autoantistoffer, der kendetegner ME-patienter og udsigten til, at disse en dag kan elimineres, ligger helt på linje med den forskning som Mehlsen udfører. Alt sammen giver det håb om, at Klinik Mehlsen sammen med andre klinikker i norden en dag vil kunne behandle ME effektivt.

Samlet set var der på konferencen en stemning blandt de danske deltagere for, at vi inden for et år må kunne gennemføre en lignende dansk konference. Danske læger og forskere er ved at komme på forkant i både forskning og behandling, og dermed bedre i stand til at informere politikere, sundhedspersonale og sundhedsmyndigheder i Danmark.

Den årlige ME-konference i Sverige

Ole Michael Jensen

15 år i træk har den svenske ME-forening RME afholdt ME-konference i Stockholm, Göteborg og Malmø. I år blev den afholdt som en dobbeltkonference, idet de samme oplægsholdere den ene dag optrådte i Stockholm og den efterfølgende i Göteborg.

Som de tidligere år kom de fleste oplægsholdere fra forskerverdenen, overvejende fra Norge og Sverige. Og som annonceret var forskerne fra Haukeland Sygehus i Bergen på pletten. Det norske Rituximab-forsøg er afsluttet, men resultaterne endnu ikke publiceret.

Ingrid Gurvin Rekeland fortalte om selve Rituximab-forsøget, mens Øystein Fluge fortalte om nogle af de afledte resultater. Ingrid Gurvin gennemgik de tre faser, som Rituximab-forsøget har været igennem og indrømmede blankt, at det med de lovende resultater efter fase 1 og 2r, var meget skuffende, at det store velgennemførte dobbeltblindforsøg med Rituximab ikke kunne skabe evidens for, at Rituximab virkede på ME-patienter. Men set i lyset af, at Rituximab ikke er et medikament i traditionel forstand, men "blot" en B-celle-dræber, der kan passivisere et defekt immunsystem, indså man relativt tidligt, at Rituximab ikke som sådan ville komme til at fungere som ME-medicin. Det vil det andet immunpassiviserende præparat: cyklophosphamide, som man nu afprøver - og som ser endnu mere lovende ud end Rituximab, nok heller ikke kunne. Det er et endnu mere "brutalt" stof, idet det både som Rituximab er en B-celledræber, en T-celle-dræber. I øvrigt har det flere bivirkninger.

Øystein Fluge fortalte efterfølgende om det fund, man havde gjort i form af PDH-enzymet, som kan lukke ned for tilførslen af kulhydrat, dvs. sukkerstof til mitokondrierne (cellernes små kraftværker) med det resultat, at der bliver skruet op for mælkesyreproduktionen og ned for ATP (energi-) produktionen i cellerne. Alle ME-patienter kender resultat. (Se omtalen af fundet i ME Nyt nr. 1 i 2017).

Fluge talte om den kamp, mitokondrierne står overfor for at finde alternative brændstoffer. I praksis betyder det, at mitokondrierne kun med besvær får tilkæmpet sig små mængder fedt - og som en mulighed mænd tilsyneladende har: tilkæmpe sig små mængder protein for i det mindst at få tilført lidt energi.

Inden de norske forskere kom på podiet, **talte prof. Jonas Bergquist fra Uppsala** Universitet om "Neuroinflammatoriske forklaringsmodeller" og prof. Anders Rosén fra Linköbings Universitet om "immunometabolisme". På hver deres måde var de to forskere gået på opdagelse - helt ned på biokemisk niveau - for at undersøge den kommunikation, der sker mellem hjerne, immunforsvar og mave. Begge var de endvidere optaget af at finde ligheder og forskelligheder mellem ME-patienter og raske og mellem ME-patienter og personer med fibromyalgi og multipel sklerose, som vi nu ved er autoimmune sygdomme. Hvor Jonas Bergquist på én gang er optaget af biomarkører i spinalvæsken og autoantistoffer i og omkring nervereceptorer, er Anders Rosén på sin side især optaget af energiproduktionen i Mitokondrierne, og evt. indvirkning af B- og T-celler. Som Rosen er Bergquist gået ind i jagten på antistoffer, som kan relatere sig til ME.

Efter en pause kom **Dr. Katarina Lien fra Oslo Universitetshospital** på talerstolen. Hun har forsket i PEM, altså forsinket udtrætning, og kunne fortælle, at man i princippet godt kunne stille en sikker diagnose på ME ved at lade ME-patienter gennemføre en kontrolleret konditest to på hinanden følgende dage. Men hun anbefalede det ikke. Omkostningerne var simpelthen for høje for patienterne. Som den eneste af talerne fik Katarina Lien spontant bifald, da hun fortalte, at hun gang på gang havde "tordnet" over for det offentlige sundhedspersonale og sagt, at de da godt kunne stille krav om arbejdsprøvning, blot de sørgede for, at prøvningen og resultaterne blev indført i den pågældendes journal, og de selv påtog ansvaret for den smerte, det påførte patienterne.

Efter et traditionelt oplæg om ME-patienters formåen, af arbejds terapeut **Ewa Wadhagen Wedlund** fra ME/CFS "modtagningen" i Stora Sköndal, sluttede dr. Zaher Nahle fra ANRF (Arthritis National Research Foundation) i USA af med at fortælle om den "turbo", der nu er sat på ME/CFS-forskningen i USA efter at NIH (National Institute of Health) har sat 10 mio. dollar til etablering af 4 nye forskningscentre og et koordinerende center. Det drejer sig bl.a. om et nyt center på Columbia University ledet af professor Ian

Lipkin. Derudover er der etableret et laboratorium til central behandling af blod-, biopsi- og rygmarsprøver mv. Dr. Zaher mente på den baggrund, at der var mange interessante forskningsresultater i vente; men også at alverdens ME-patient nu kunne se frem til nye effektive behandlingsformer.

Se hele konferencen på YouTube: <https://www.youtube.com/watch?v=GtmDT-RrFhc&t=14134s>